

Economie:

Herstel

Financiële en economische crisis

De recessie bereikte in Duitsland een dieptepunt gedurende de laatste maanden van 2009. Met een krimp van 4,7 procent van het bruto binnenlands product (bbp) verkeerde de Bondsrepubliek in de diepste economische crisis sinds jaren. Des te opvallender is de economische groei die Duitsland in en na 2011 beleefde.

In het crisisjaar 2010 nam het Duitse bbp met 3,6 procent toe. Deze onverwachte groei was de grootste sinds de Duitse eenwording in 1990. In 2011 was de groei iets minder, hoewel nog steeds 3 procent. Maar omdat de consumenten in Duitsland ook in 2011 de hand op de knip hielden, was de economische vraag in Duitsland nog niet hoog.

Er zijn twee belangrijke redenen waarom de Duitse economie zo snel uit het dal is gekropen. Ten eerste zijn de Duitse lonen sinds 2002 nauwelijks gestegen, waardoor Duitsland weer concurrerend werd. Ten tweede hebben Duitse bedrijven sterk geïnvesteerd in *research and development*. Hoogwaardige Duitse producten waren toen vooral in trek bij de opkomende economieën als China. Duitsland profiteerde daardoor snel van het gestage herstel van de wereldeconomie.

Ook het actief ingrijpen van de overheid tijdens de crisis heeft geholpen: door rente- en belastingverlagingen, subsidies en conjunctuurpakketten werd de Duitse consument voor bijna 24 miljard euro ontlast. Hoewel dat bedrag niet geheel ten goede kwam aan de Duitse economie - door consumentenbesparingen en investeringen in het buitenland - heeft het wel de juiste zet gegeven.

Dat het overheidsingrijpen heeft geholpen, blijkt ook uit de autoverkopen in Duitsland. Door de slooppremie en enkele belastingtechnische voordelen steeg de autoverkoop in Duitsland nog gedurende het crisisjaar 2010 met 23 procent.

Ook op sociaal-economisch gebied was het beleid succesvol. Door de subsidiëring van deeltijdwerk en goede afspraken met zowel de vakbonden als werkgevers zijn massa-ontslagen voorkomen. Dit was goed voor de economie aangezien consumenten met een vast dienstverband meer uitgeven en voor grotere belastinginkomsten zorgen.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/292/herstel>